

uitia pessima successus habuerint, & quāto humanarū rerū malo illa iniquitas prosperata
 sit, nunc longum est dicere. Audiant satyricū suum garrido uera dicentem, *Seruabat ca-*
Iuuenalis stas humilis fortuna latinas Quondā, nec uitij cōtingi parua sinebat *Tecta labor, som-*
 niq̄ breues, & uellere thusco Vexata durāq̄ manus, ac proximus urbi *Hānibal, & stan-*
 tes collina in turre mariti. Nūc patimur lōgā pacis mala, sauior armis *Luxuria incubuit,*
 uictumq̄ ulciscitur orbem. Nullum crimen abest, facinusq̄ libidinis, ex quo *Paupertas*
 romana perit. Quid ergo expectas, ut ego exaggerem, quanta mala importauerit successu
 prospero iniquitas subleuata, quandoquidē & ipsi qui aliquāto prudentius attenderūt, plus
 dolendā uiderūt paupertatem, q̄ opulentiam perisse romanā? In illa enim morū integritas
 seruabatur, per hanc autē non muros urbis, sed mentes ipsius ciuitatis dira nequitia omni
 hoste peior irrupit. Gratias domino deo nostro, qui cōtra ista mala misit nobis adiutoriū
 singulare. Quo enim non tolleret, quē non inuolueret, in quod profundū non demergeret
 fluuius iste horrendā nequitiae generis flumani, nisi crux Christi in tanta uelut mole auto
 ritatis eminentius firmitusq̄ figeretur, cuius apprehenso robore, stabiles essemus, ne male
 suadentium uel in mala impellentium, tam uasto huius mūdi gurgite arrepti sorberemur?
 In ista enim colluue morū pessimorū, & ueteris perditae disciplinae, maxime uenire ac sub
 uenire debuit coelestis autoritas, quae uoluntariam paupertatē, quae continentiam, beneuo
 lentiam, iusticiam atq̄ cōcordiam, ueramq̄ pietatem persuaderet, ceterasq̄ uitae lumino
 sas ualidasq̄ uirtutes: non tantū propter istam uitam honestissime gerendā, nec tantum
 propter ciuitatis terrenae concordissimā societatem, uerūtiam propter adipiscendam sempi
 ternam salutem, & sempiterni cuiusdā populi coelestē diuinamq̄ rempublicam, cui nos ci
 ues asciscit fides, spes, charitas: ut quādiu inde peregrinamur, feramus eos si corrigere non
 ualemus qui uitij impunitis uolunt stare rempublicā, quam primi Romani constituerunt
 auxeruntq̄ uirtutibus, & si non habētes ueram pietatem erga deū uerum, quae illos etiam
 in aeternam ciuitatem posset salubri regione perducere, custodientes tamen quādam sui
 generis probitatem, quae posset terrenae ciuitati cōstituendae, augendae, cōseruandaeq̄ suffi
 cere. Deus enim sic ostendit in opulentissimo & praclaro imperio Romanorum, quantum
 ualere ciuiles etiam sine uera religione uirtutes, ut intelligeretur hac addita fieri homi
 nes ciues alterius ciuitatis, cuius rex ueritas, cuius lex charitas, cuius modus aeternitas. Quis
 autem uel risu dignum non putet, quod Apollonium & Apuleiū ceterosq̄ magicarum
 artium peritissimos conferre Christo uel etiam praferre conātū, quāq̄ tolerabilius feren
 dum sit, quando istos ei potius comparant q̄ deos suos? Multo enim melior (quod fateri
 dum est) Apollonius fuit, q̄ tot stuprorum autor & perpetrator, quem Iouem nominant.
 Ista inquit fabulosa sunt. Adhuc ergo laudent reipublicae luxuriosam, licentiosam, pla
 neq̄ sacrilegam felicitatem, quae ista deorum probra confinxit, quae nō solum in fabulis au
 dienda posuit, uerum etiam in theatris spectanda proposuit: ubi crimina plura essent q̄ no
 mina, quae ipsi dii sibi exhiberi habebant libenter, qui in suos cultores uindicare debuerunt
 quod ea saltem uiderent patienter. Sed non ipsi inquit sunt qui talium fabularum menda
 cio celebrantur. Qui ergo sunt isti, qui talium turpitudinum celebratione placantur? Horū
 daemonum peruersitatem atq̄ fallaciam per quos & magicā artes humanas mentes deci
 piunt, quia prodidit Christiana doctrina, quia mūdo uniuerso patefecit, quia angelos san
 ctos ab eorum malignitate distinxit, quia cauendos potius & quemadmodum cauerentur
 admonuit, reipublicae dicitur inimica, quasi non si omnino per istos esset temporalis obti
 nenda felicitas, quaelibet potius fuerit infelicitas eligenda. Sed neq̄ hinc deus uoluit dubi
 tari, qui primum populum unum uerum deum colentem, deos autem falsissimos con
 temnentem, quādiu oportuit uetus testamentum ubi uelamentum testamenti noui est
 obumbrari, tanta rerum terrenarum felicitate honestauit, ut quiuis intelligat, nec ipsam
 esse in daemonum potestate, sed in illius unius, cui angeli seruiunt, quem daemones contre
 miscūt. Apuleius enim ut de illo potissimū loquamur qui nobis Afris Afer est notior, non
 dico